

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILLO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILLO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI;
ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

Najstarejši
in najbolj
priljubljen
slovenski
list v
Združenih
Državah
Ameriških.

ŠTEV. (No.) 248

CHICAGO, ILL., SREDA, 28. DECEMBRA — WEDNESDAY, DECEMBER 28, 1932

LETNIK (VOL.) XLI

Vpliv politike na bodočnost-Predlog za pivo se obravnava

DASI JE BLIŽNA BODOČNOST PRECEJ NEJASNA, VENDAR PA JE SPLOŠNA EKONOMSKA SITUACIJAZNATNO BOLJŠA KOT PRED LETOM DNI. — S SIGURNOSTJO SE PRIČAKUJE IZREDNO ZASEDANJE KONGRESA.

Washington, D. C. — Splošni gospodarski izgledi, kakor ugotavlja neki ekonomski urad v New Yorku, so znatno boljši ob koncu tega leta, kakor so bili koncem leta 1931, vendar pa je pogled v najbližnjo bodočnost precej nejasen in negotov. Kar povzroča to negotovost, je v prvi vrsti politika, namreč, kako se bodo razvila pereča vprašanja, ki so zdaj na površju. Kakor bosta vlada in kongres reševala ta vprašanja, po tem, se pričakuje, se bo soražmerno razvijala tudi ekonomska situacija. Na vsak način je pred nami doba neke negotovosti, v kateri bodo ekonomska vprašanja čakala, v kako smer se bo obrnila sedanja, zlasti pa še nova demokratska vlada, ki nastopi v mesecu januarja.

Kakor se z negotovostjo pričakuje, bo novi predsednik kmalu po svojem nastopu sklical izredno zasedanje kongresa. Domnevo za to daje v prvi vrsti nesporazumevanje med Hooverjem in Rooseveltom glede vprašanja vojnih dolgov. Ker Roosevelt ni voljan sodelovati s sedanjim vlado v polnem obsegu, ker si hoče pač ohraniti proste roke za svoj bodoči program, je umevno, da sedanja vlada ne bo mogla v tem kratkem življenu, kar ga ji je še danega, napraviti nikakih dalekožičnih odločitev, ki bi jih utegnila prihodnja administracija v kongres ovreči. To je prvi tehten povod, ki bo primoral Roosevelta, da bo sklical izredno zasedanje.

Drugi vzrok, ki ga Roosevelt tudi ne bo mogel omalovaževati, je pa sedanjii ekonomski položaj. Brez dvoma se bo namreč potrudila nova administracija, da bo, čim prej bo mogla, spravila v tek in pričela uresničevati svoj konstruktivni program v prvi vrsti glede odpomoči brezposelnim po posebnem federalnem načrtu, kakor tudi potom odpomoči farmarjem.

Klub negotovosti pa se v medrajnih krogih trdi, da je najhujše za nami in da se bo boljšanje razmer, ki se je v malem obsegu pričelo v drugi polovici tega leta, stopnjema nadaljevalo.

NOV INFORMACIJSKI URAD

New York, N. Y. — V tukajnjem mestu se je pod vodstvom rojakov Andreja Kobala in Mariana Pfeifferja ustavila jugoslovanska časnikarska in oglaševalna služba, ki ima svoj urad na 150 Nassau Street. Kakor ta urad objavlja, se bo bavil z izdajanjem poročil političnega, kulturnega, gospodarskega in socijalnega značaja izseljeniškemu, kakor tudi ameriškemu časopisju. Dalje bo posredoval za oglase med tvrdkami in listi in sprejemal bo zastopstva za posamezne liste.

SUHAČEM SE NI UGODILO

Zahteve suhačev, da bi se zavlekel predlog za pivo, je bila odbita od senatskega pravnega odbora.

Washington, D. C. — Dasi je pretekli teden že kazalo, da se bo predlog za pivo, ki je bil odobren od poslanske zbornice, "izgubil v senatu", ko je celokupni senat z večino glasov odredil, da mora biti predlog svojo navadno birokratsko pot, vendar obstaja še upanje, da bo prišel predlog na glasovanje v senatu, in sicer celo v prvih dneh meseca januarja.

Pretekli petek je senator Bingham, vnet nasprotnik prohibicije, predlagal, naj predlog za pivo pride takoj pred celokupni senat, ne da bi moral prej iti skozi cenzuro juridičnega senatskega odbora, kjer bi se utegnil zavleči, da bi sploh ne prišel na glasovanje v sedanjem zasedanju. Senatorji pa so z 48 proti 23 glasovom ta predlog zavrnili in tako je morda zadeva romati v pravni odboru. Suhu so s tem dobili izredno korajžo. Njih organizirane sile so pritisnile na pravni odbor in zahtevala, da se mora uvesti javno zaščitovanje glede 3.2 odstotnega piva. Upali so, ako se jim to posreči, da bodo dosegli, da se bo predlog zavlekel, istočasno pa tudi, da bodo s svojimi argumenti toliko vplivali na odbor, da bo predlog odbil in ga sploh ne bo postavljal pred celokupni senat.

Naleteli pa so na nasprotnje. Predsednik pravnega odbora, senator Norris, je namreč nanzanil suhačem, da je po mnenju večine članov odbora bil ta predlog že tolikokrat premeljan potom javnega zaščitovanja, da ni potrebno, da bi se to zdaj ponovno zgodilo. Posebni pododbor je nato objavil, da se bo pričel s predlogom neutegnjenim sodelovanje, s čimer se bodo izboljšale sedanja splošne negotove razmere.

SVETO LETO PROGLAŠENO ZA NESREČNE-ŽE NI UPANJA

Papež Pij proglašil 2. april za pricetek svetega leta.

Vatikan. — V svoji božični poslanici, ki jo je naslovil na vesoljno človeštvo, je sveti Oče Pij XI. proglašil sveto leto, ki se bo pričelo 2. aprila 1933, in sicer v spomin 19. obletnice Kristusovega trpljenja, smrti in vstajenja. Izrazil je upanje, da bodo tekom tega svetega leta prenehali prepriči glede reparacij, dolgov, oboroževanja, vojn in drugih, za človeštvo ugodnih zadev, ter da bo zavladal mir, medsebojno zaupanje in sodelovanje, s čimer se bodo izboljšale sedanja splošne negotove razmere.

PONAREJEN DENAR RAZ-PEČAVLJ

Chicago, Ill. — Bivši uradnik neke zdaj zaprte banke, 40-letni Wm. Johnson, 1319 No. Francisco Ave., je bil pretekli teden aretiran, ko je skušal v First National banki premeniti stot ponarejenih stodolarjskih bankovcev. Uradnik v banki je sumil, da nekaj ni prav, in je naročil Johnsonu, naj nekoliko počaka, da se bankovci pretegejo. To se je pa tudi Johnsonu sumljivo zdelo in se je takoj odstranil iz bančnega poslopja. Sledili pa so mu policisti, ki so ga zunaj aretrirali. Johnson se je izgovarjal, da mu je dal bankovec neki Nathan Goldberg, in da ni vedel, da so ponarejeni. Policia išče zdaj tudi tega Goldberga, ki ji je že od prej znan kot ponarejevalec.

Katoliški Slovenci v "Amerikan-
skem Slovencu"

ORJAŠKA MOČ

Stiri može dvigniti na en mah je pač čin, ki zaslubi pozornost. Storil je to neki Nemec pri nedavni predstavi v Berlinu in pri tem dejanju je bila vzeta gornja slika. Orjaka nazivajo "moža z železnimi rebri", sam se pa imenuje sin Marina.

UREDNIKOVA POŠTA

Vsem tistim, ki so zadnje dni pisali po razne informacije o umrlem Franku Goršetu, ki je umrl v Waterbury, Conn., odgovarjam, da uredništvu ni prav nič znanega, kakega rodu, je li bil Slovenec ali ne, ali od kje bi bil omenjeni pokojnik. Naš list je posnel novico po drugih in jo kot tako priobčil. Svetujemo pa vsem, ki se zanj interesirajo, da se obrnejo po podrobnejši podrobnosti o pokojniku.

Moweaqua, Ill. — Iz takzavnega Shafer premogovnika, kjer se je dan pred božičem pripetila nad vse tragična nesreča, so do ponedeljka popoldne izvlekle 39 mrtvih trupel zasutih ruderjav. V rudniku se je gori omenjenega dne pripetila eksplozija, ki je rov zasulila in zagrebla 54 premogarjev, kateri so delali v njem. Nikakega upanja nimajo, da si mogli od ostalih 15 ponesrečencev rešiti katerega še živega.

PODKUPLJIVI PSI

Gulfport, Miss. — Za znanim roparjem F. Hoffmannom je poslala policija psa, da ji najde sled za njim. Nazaj pa ni bilo ne psa ne roparja. Poslala je policija drugega psa. Ta se je sicer vrnil, a bil je tako klanvern, da ni bil nikakor pri volji, kazati policiji sled za zločincem. Policia zdaj ugiba, kako moč more imeti Hoffman nad temi psi, ki so drugače takozvani.

SILOVIT POŽAR

Chicago, Ill. — V bližini slovenske naselbine, na 26. cesti in Damen Ave., je v četrtek razsajal velik požar, ki je na pravil za okrog pol milijona dolarjev škode. Žrtve požara je bil tamkajšnji žitni elevator, v katerem je zgorelo 200,000 bušljev žita. Nesreča je zahtevala eno človeško življeno, 6 oseb pa je bilo poškodovanih. Ogenj je povzročil samovnetje prahu in temu sledila eksplozija.

KRIŽEM SVETA

— Cape Town, južna Afrika. — V pondeljek se je imela vršiti važna seja ministerskega sveta. Že par dni prej so se namreč razširjale govorice, da se namerava opustiti zlati denarni standard vsled kritičnega stanja državnih financ.

— Barcelona, Španija. — Množica več sto brezposelnih je koncem preteklega tedna navorila na tukajšnje trgovine in jih plenila. Bežeči pred policijo so nekateri pomilili policijem pod nos svoj plen z vočilom "Vesel božič!"

— Čangčun, Mandžurija. — Kitajske čete so otvorile ogenj na japonski aeroplani, ki je metal bombe na njih taborišče, in ga izstrelil iz zraka, pri čemer je bilo ubitih šest japonskih avijatikov, ki so v aeroplantu sedeli.

STRIKCIJA

Vsem tistim, ki so zadnje dni pisali po razne informacije o umrlem Franku Goršetu, ki je umrl v Waterbury, Conn., odgovarjam, da uredništvu ni prav nič znanega, kakega rodu, je li bil Slovenec ali ne, ali od kje bi bil omenjeni pokojnik. Naš list je posnel novico po drugih in jo kot tako priobčil. Svetujemo pa vsem, ki se zanj interesirajo, da se obrnejo po podrobnejši podrobnosti o pokojniku.

Mater išče. — Chicago, Ill. — Pred 20. leti je neka Mrs. Mary Pražná zapustila svojega otroka v neki bolnici, ker ga ni mogla vzdrževati, zlasti še, ker so ji dejali, da je deklica nezdravljivo pohabljen. Danes ta otrok, ki se zdaj piše Mrs. Marie Kayser, neumorno išče svojo mater. Uspešna operacija, ki se je izvršila nad njim v otroških letih, je ji povrnila normalno zdravje in obnovila normalno razvoj.

Nezgode in nesreča — Iz Dolenje vasi pri Litijski so prepeljali v ljubljanski bolnični 50letno dñinarico Julijo Žnidarsičev, katero je nekdo pretepel s kolom in ji prisadetal občutne poškodbe. — V Zapotoku pri Kočevju je padel s klopi petletni posestnik sij Ivan Čampa in si zlomil roko. — V Bistrici pri Kranju je neznan kolesar povozil dveletnega posestnikovega sinčka Franca Aljančiča in ga poškodoval po vsem životu.

30letnica dela

Trojni jubilej je nedavno obhajal Anton Lesjak, župnik in duhovni svetnik v Št. Jernej. Obhajal je 30letnico prihoda v Št. Jernej in 20letnico, odkar je postal knezoškofski duhovni svetnik, obenem pa tudi 75letnico rojstva.

V znamenju higijene

V Zagrebu je stopil v veljavno predpis, da se mora kruh iz zdravstvenih ozirov prodajati le v prozornih papirnatih vrečicah (škrneljih). Tudi je potek predpis, da prodaja kruha po ulicah.

Iz Jugoslavije.

RADI BEDE SE LOTIL TIHOTAPLJENJA, A GA JE SMRT NO NEVARNO RANILA KROGLA OBMEJNEGA STRAŽNIKA. — POSLEDICA KRIZE: JETNIKI NA DOPUSTU. — SMRTNA KOSA. — RAZNE VESTI, NOVICE IN NESREČE.

Tihotapstvo je nevarno Stari trg pri Ložu, 6. dec. — V vasi Vrh, dobro uro hoda od Starega trga, je prebil brez vseh sredstev nekdanji posestnik Antončič, uženjen in oče petih nedorastlih otrok. Silna beda, v kateri je družina živila, je moža spravila na krijevata, da se je lotil tihotapljenja. Pred par dnevi se je mož dobro obložen s kotenino, svilko in drugim blagom iz Italije, vratil preko meje v Jugoslavijo. Spremljal ga je tovariš, ki mu je kazal skrivne steze, katerih Antončič ni dobro poznal. Ko sta bila že preko meje v Jugoslaviji, so ju opazili stražniki in ju pozvali, naj obstaneta. Antončič se za poziv ni brigal, ampak je odvrgel vse blago in pričel teči. Ker se še na ponovne pozive ni ustavil, je eden stražnikov v izvrševanju svoje dolžnosti ustrelil proti njemu in ga nevarno ranil. Krogla je zadelo Antončiča ravno v pleča, mu prebil pljuča ter na prsih nad srcem izstopila. K ranjencu so takoj prihiteli stražniki in mu nudili prvo pomoko, nakar so ga odpeljali na njegov dom.

Banovinski zdravnik iz Loža je ranjence pregledal in izjavil, da je rana smrtnonevarna in skoraj ni upanja na okrevanje, zlasti radi tega, ker mu doma morejo nuditi toliko pomoči kakor v bolnici, za prevzem v bolnico je pa radi izgube preveč krvi nesposoben, ker bi ne prestal tako dolge vožnje. — Žalosten je tak dogodek, ki pa, kakor se bere iz raznih poročil, ni osamljen. Mnogi si v hudičkih stiskih krize na tak nedovoljen način pomagajo do borga in povrh tega še krivnega krahu in mnogo jih tudi postane žrtev nedovoljenega tihotapljenja.

Celjani hoče biti moderni Celjski občinski svet je sklenil, da kupi Rajarjevo zemljišče pri Savinjskem dvoru, kjer nameravajo zgraditi novo moderno letno in zimsko kopališče.

Nevaren požar V Zg. Gameljnih je pred kratkim izbruhnil v mlinu posestnika Janeza Kralja ogenj. Kljub požrtovalnemu delu domačih gasilcev je zgorel ves mlin in vsa njegova oprema s prejšnjim zalogo žita in drugih živil.

Prav napravi kriza — Prav nenavadno novico poročajo te dni iz Maribora. Kriza namreč nobenemu ne prizana, niti posameznikom, niti mestom. Pa je udarila kriza tudi po tako imenovanem "hotelu Hohnjec" v Mariboru, kjer je mariborska jetniščica. Obratjeti se namreč potrebuje vodstva in dokaj denarja, da se prehrani in preskrbi za stanovalce, čeprav so stanovalci le jetniki, ki jih je pa vedno dobiti. Preko poletja je sicer jetniščica bolj prazna, ker razni kmečki sinovi, obsojeni radi prestopkov spomladni in v poletju ostanejo radi poljskega dela doma in pridejo odseti svojo kazeno na zimo. Poleg njih se s pričetkom zime začnejo zbirati še razni cestni potepuh, ki si za zimo že kako preskrbijo za zimno življeno.

Prav napravi kriza — Prav nenavadno novico poročajo te dni iz Maribora. Kriza namreč nobenemu ne prizana, niti posameznikom, niti mestom. Pa je udarila kriza tudi po tako imenovanem "hotelu Hohnjec" v Mariboru, kjer je mariborska jetniščica. Obratjeti se namreč potrebuje vodstva in dokaj denarja, da se prehrani in preskrbi za stanovalce, čeprav so stanovalci le jetniki, ki jih je pa vedno dobiti. Preko poletja je sicer jetniščica bolj prazna, ker razni kmečki sinovi, obsojeni radi prestopkov spomladni in v poletju ostanejo radi poljskega dela doma in pridejo odseti svojo kazeno na zimo. Poleg njih se s pričetkom zime začnejo zbirati še razni cestni potepuh, ki si za zimo že kako preskrbijo za zimno življeno.

Prav napravi kriza — Prav nenavadno novico poročajo te dni iz Maribora. Kriza namreč nobenemu ne prizana, niti posameznikom, niti mestom. Pa je udarila kriza tudi po tako imenovanem "hotelu Hohnjec" v Mariboru, kjer je mariborska jetniščica. Obratjeti se namreč potrebuje vodstva in dokaj denarja, da se prehrani in preskrbi za stanovalce, čeprav so stanovalci le jetniki, ki jih je pa vedno dobiti. Preko po

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pon. in dnevnih po praznikih.

Izdaja in tisk: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Phone: CANAL 5544

Naročnina: Za celo leto \$5.00 Za pol leta 2.50 Za četr leta 1.50 Za Chicago, Kanado in Evropo: Za celo leto \$6.00 Za pol leta 3.00 Za četr leta 1.75

Subscription: For one year \$5.00 For half a year 2.50 For three months 1.50 Chicago, Canada and Europe: For one year \$6.00 For half a year 3.00 For three months 1.75

POZOR! Številka poleg vašega naslova na listu znači, da kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlanji na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vraca.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Slovencem v resen premislek!

(Dalej)

Denarja ne izdati za pouk, za izobrazbo, za dober, poučen časopis, pomeni isto, kakor semena v zemljo ne vsejati.

Zato je tisti denar, katerega odrečemo dobrim, katoličkim listom, stokrat ali še večkrat zgubljen, pri drugih rečeh, nam je v velikansko zgubo in škodo; ni nam v blagoslov, temveč naranost v nesrečo in prokletstvo, je takoreč Judežev groš, krivčen denar, ki nam ne prinaša koristi, temveč še en krivčen vinar deset pravičnih požre.

V korist, v srečo, v blagoslov in v čast pa nam je denar, ki ga izdamo za dober tisk.

Kako in zakaj to? — boste rekli.

Poglejmo!

Tisk je dvojen, dober in slab. Razliko med dobrom in slabim pa vsakdo pozna. In kakor se nam je varovati hudega in delati dobro v vsem drugem, tako se nam je ravnat trdi gledati tiska. Kakor nam je vse dobro v korist, v srečo in blagor, tako nam je vse hudo v škodo, v nesrečo in gorje. Dober tisk ima namen ljudi poučevati, prav vzgajati in jih voditi po poti do časne in večne sreče. Slab tisk pa ima namen ljudi spravljati ob vero, moralu, čednost, poštenje, pravičnost, vest. Ima namen ljudi pokvarjati in s tem zasejati zlo na svetu, ker ljudje brez vere, morale, čednosti, poštenje, pravičnosti in vesti so hujši kot zveri; ne brigajo se za nobene zakone, skrbe le zase, goljufajo, kradejo, koljajo se in morijo in sami sebe in druge uničujejo. Posledice slabega tiska so že strašne; sadovi, katere rodi brezverstvo, povzročano po slabem tisku, in katere že uživamo v obilni meri, so kaj gremki in žalostni. Radi slabega tiska je dober tisk še bolj potreben, kakor bi bil sicer, kajti, kar je zdravilo proti strupu, kar voda proti ognju in kar je proti povodnjui, to je dober tisk proti slabemu tisku.

Slab tisk ima pa še poseben namen, nas katoličane k tloru pritisniti, nas zasužniti. Zato je katolički tisk za nas katoličane neobhodno potreben, je za nas življenjskega pomena. Z njim stojimo in pademo. Poglejmo nekatere dežele, v katerih se katoličani niso zavedali tega in se niso brigali nič ali vse ne v zadostni meri za katolički tisk, niso ustanavliali, širili, naročali in podpirali in čitali katoličkih časopisov, dnevnikov, tednikov in mesečnikov, ki bi jih bili poučevali, o vsem potrebnem in važnem informirali na nevarnosti od strani nasprotnikov, na nje katoličane opozarjati, njih namene in delo protikatoličanov odkrivali, jih razkrinkavali in pred njimi svarili, vzbujali v ljudeh versko in narodno zavest in zanimanje za politično in kulturno življenje, narod vzgajali primerno toku časa in ga organizirali, temveč so se brigali le vsak za svoje zasebne zadeve, izpolnovali svoje dolžnosti, hodili v cerkev k službi božji, prejemali svete zakramente, zidali lepe cerkve, šole, samostane in druge naprave, podpirali misijone itd. A politiko, tisk, javno življenje in delovanje, skrb za postavodajalne zbore, vse to so pa prepustili strupenim sovražnikom krščanstva.

In posledice tega?

Med tem, ko so katoličani v deželah, v katerih se brigajo za svoj katolički tisk, ki jih probuja, brani, se poteguje za njih pravice, žive v miru, imajo moč, besedo in pravice, da lahko svobodno in nemoteno vrše svoje verske dolžnosti, se svobodno gibljejo in napredujejo, so katoličani v deželah, v katerih ni-

majo močnega ali nikakoršnega katoliškega tiska, največji reziji, pravi sužnji, brez svobode, brez moči, brez veljave, brez pravice, ne smejo več moliti in izpovedovati svojo vero, ne smejo se udeleževati službe božje, ne prejemati sv. zakramentov, duhovniki ne smejo vršiti svoje dušnopastirske službe, preganja se katoličane in duhovnike, zapira se jih, kaznuje se jih, mori se jih, zapleni se jim premoženje, jemljejo in zapirajo jim cerkve, šole, samostane in zavode, skrunijo jih, podirajo jih, zažigajo jih ... Poglejte Meksiko, Rusijo, Španijo! Kaj so si katoličani v teh nesrečnih deželah prihranili, ko niso izcajali denarja za katoličko časopisje? Ne le, da niso zgubili le tiste male svote denarja, katero bi jih bil stal katolički tisk, temveč so poleg tega zgubili ogromne svote denarja, zgubili krasne in veličastne zgradbe, zgubili prostost, zgubili mnogi premoženje, celo življenje, mnogi pretrpeli mičenisko smrt.

O, kako usodepolna je zaspanost katoličanov, kako dalekosežne so njene posledire in kako bridko, kako strašno se mažeju!

SV. Oče Pij X. se je pač dobro zavedal, kaj pravi, ko je rekel: "Zastonj zidate cerkve, šole, samostane, zavode in druge katoličke naprave, če obenem tudi ne skrbite za močan katolički tisk, ki bi vse to varoval in branil."

Čudno, da se katoličani ne izvijojo in se jim smili denar za katolički tisk, ne smilijo pa se jim milijoni, ne smili se jim prostost, ne smilijo se jim naprave, ne smili se jim celo premoženje, ne smili se jim življenje, ko radi njih brezbržnosti in zaspanosti zavladajo nad njimi verski sovražniki in začnejo izvajati nad njimi svoje zlobne namene v polni meri. Zavladajo pa verski sovražniki nad katoličani prav gotovo prej ali sleg, kjer niso katoličani čutiči in oprezni in se ne brigajo za svoj katolički tisk, najmočnejše in najizdatnejše moderno orožje. Zato, kjer nečejo katoličani žrtvovati par centov za katoličko časopisje, morajo pa potem žrtvovati vse drugo. Ali naj bomo mi katoličani, mi katolički Slovenci v Ameriki, res tako neumni, da bomo radi teh centov, kolikor stanejo katolički časopisi, dali, prodali, žrtvovali vse, kar katoličani imamo, premoremo, kar reprezentiramo, naše cerkve, šole, organizacije, našo prostost, pravice, premoženje, morda tudi življenje? Ali naj dopustimo, da postane tudi dežela, v kateri mi živimo, druga Meksika, druga Rusija, druga Španija? Ali naj mi ameriški Slovenci dopustimo, da naš dnevnik "Amer. Slovenec", katerega smo s tako težavo dobili in kateri se je začel tako lepo razvijati in katerega ravno zdaj najbolj potrebujemo, zdaj prenehaj?

Da ni na svetu slabih listov, ki ljudi spravljajo ob vero in jih pokvarjajo, povzročajo pregrhe, zločine, sovrašta, boje, revolucije, vojske in vsevrstne zmešnjave — ali mislite, da bi bila dandanes takša mizerija na svetu, kakor je? Ali mislite, da bi bil med narodi in državami tak nesporazum, tako nezupanje? Da bi se države v strahu ena pred drugo tako do zeb oboroževale in zmetale toliko milijonov za militarizem in morilno orožje, med tem ko vlada taka socijalna beda? Da bi vladalo na svetu tako zatiranje, taka nasilja, krivice?

(Konec prih.)

KAJ FIŠEJO IZ ROCK SPRINGSA

Rock Springs, Wyo.

Naj se pa še jaz malo oglašam v našem listu Ameriškem Slovenec in sicer zapisem tu, da se nam čudno vidi, da so dopisi iz Rock Springsa tako redki. Saj je vendar več pisave zmožnih rojakov, ki bi lahko kar tako le mognedre napisali kako novico ali poročilo v naš katolički dnevnik, Ameriški Slovenec. Najbrž bo največ krije to, da vsi čakamo češ, bo že naš g. župnik poročal in pisal. To je že res, on že piše v vsej stori svojo dolžnost in še več, za kar smo mu iz srca hvaležni, ali pomisliti je pa tudi treba, da je g. župnik tudi z drugim delom obložen, veliko bolj, kakor matiskateri nas faranov in naročnikov Ameriškega Slovenca, pa še pravimo, da nimamo časa pisati. Dostikrat se kdo izgo

varja, da tudi nima kaj poročati, dobrega ni, slabega pa ni vredno v svet trositi. Morda je našim redkim dopisom kriva tudi, da se nam čudno vidi, da so dopisi iz Rock Springsa tako redki. Saj je vendar več pisave zmožnih rojakov, ki bi lahko kar tako le mognedre napisali kako novico ali poročilo v naš katolički dnevnik, Ameriški Slovenec. Najbrž bo največ krije to, da vsi čakamo češ, bo že naš g. župnik poročal in pisal. To je že res, on že piše v vsej stori svojo dolžnost in še več, za kar smo mu iz srca hvaležni, ali pomisliti je pa tudi treba, da je g. župnik tudi z drugim delom obložen, veliko bolj, kakor matiskateri nas faranov in naročnikov Ameriškega Slovenca, pa še pravimo, da nimamo časa pisati. Dostikrat se kdo izgo

varja, da tudi nima kaj poročati, dobrega ni, slabega pa ni vredno v svet trositi. Morda je našim redkim dopisom kriva tudi, da se nam čudno vidi, da so dopisi iz Rock Springsa tako redki. Saj je vendar več pisave zmožnih rojakov, ki bi lahko kar tako le mognedre napisali kako novico ali poročilo v naš katolički dnevnik, Ameriški Slovenec. Najbrž bo največ krije to, da vsi čakamo češ, bo že naš g. župnik poročal in pisal. To je že res, on že piše v vsej stori svojo dolžnost in še več, za kar smo mu iz srca hvaležni, ali pomisliti je pa tudi treba, da je g. župnik tudi z drugim delom obložen, veliko bolj, kakor matiskateri nas faranov in naročnikov Ameriškega Slovenca, pa še pravimo, da nimamo časa pisati. Dostikrat se kdo izgo

Faran in naročnik T.

— — —

"Amer. Slovenca" je rodila ljubezen do naroda, naj ga ta ljubezen tudi podpira! — Rev. J. Černe.

TARZAN GRE PO ZLATO V OPAR.

(101)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

V džungelskih tihotih, ki jo je spremjalna radošnost in veselje dveh bitij, ki sta se očeli po tolikih naporih in trpijanju, sta potovala preko džungle Tarzan in njegova ljuba žena Ivana. Bila je vela in trgala lepe cvetke, ter bila zoper brez skrb, vedoč, da je poleg nje njen mož Tarzan. Solnce je že skoraj zahajalo, ko nekoga včeraj zasliši Tarzanov ostri poskul neke nejasne glasove. Čez kake pol ure zatem je Tarzan že naletel na četo zamorcev.

Bila je to četa, katerega je zbral skupaj zamosreč Basult, ki je nam manj iz se povesti. Zbral je svoje ljudi in je šel nad Ahmed Zekovo naselje, ga napadel in počpal. Med njimi pa je bil še eden, ki ga je opazil Tarzanovo oko. Bil je to zamoreč Mugambi, mudi znance iz te povesti in o katerem je mislila Ivana, da je padel v boju, ko so Arba počgali njihov dom. Nastalo je veliko veselje in počno v način na prepraviti zamorce, Tarzan in Ivana, veselje pesmi ...

Pripovedovali so si dolgo svoje dogodite in spominje, kaj je vsak v tem času pretrpel in doživel. Sestank je bil nadveč pričern. Zamorce so končno povedali tudi to, kako so hoteli Arabi odnesi zlato, katerega jim je pokazal Werper, toda ko so se tepli, so zamorce jih zlasto odnesli in ga zakopali na drugem kraju, kjer ga ne bo nikče našel. Danje je Mugambi povedal Tarzanu, kaka neščica je bila za njih in nje ga zlobni Werper. Povedal mu je, da je on ukradci dragulje in da je glavni kriivec vsega ...

SLOVENSKE GRAMAFONSKIE PLOŠČE

VARUJTE SE "FLU"
Čistite svoja drobovje, okrepite si celi sistem. Uživajte
TRINERJEVO
GRENGO VINO

Gospodarska kriza je zadala svoj udarec tudi slovenski pesmi in glasbi na gramafonskih ploščah. Viktor družba je že lansko leto izjavila, da teh plošč, ki so sedaj v prometu ne bo več zala-gala za enkrat. Isto velja tudi o Columbia družbi. Slovenski gramafonskih plošč se nahaja točasno še nekaj v prometu po raznih slov. trgovinah, toda te plošče ne bodo na novo izde-lovali, bodo v kratkem počne in jih ne bo več.

Tukajšnje novice so bile deloma že poročane po našem č. g. župniku dne 16. decembra. Tako je bilo tudi omenjeno, da imamo začetno sveto za nove cerkvene orgle, namreč sveto \$750.00. Tega pa g. župnik ni zapisal, da je to sveto sam spravil skupaj. Nič bi še ne imeli od te svote, aksi se ne bi bil g. župnik sam toliko žrtvoval. — Mon-rebiti bo kdo rekel, da če bi spravili tisto sveto, katera je bila poslana za naročnino za "Catholic Daily Tribune", pa bi bil tisti denar skupaj. To pa ni tako, ker ce bi ne takrat tista denarja v tako kratkem času skupaj spravili, bi vsak imel izgovor češ, zdaj ne morem, kateri izgovor bi bil pri mnogih res na mestu. Drugi bi pa rekel, da bo dal, kadar bodo orgle zapele in tretji bi že poiskal kak drug izgovor. Da se je pa tako delalo kakor se je, to je dobro, in imamo sedaj katolički list, ki je veliko vreden, zlasti za naš mladino, ki le malo bere slovensko in še to kar bere, vsega ne razume. Omenjeni katolički list pa prinese vse novice, tako da povprečni delavni človek, lahko tam vse dobti, kar potrebuje. In mi imamo, lahko bi rekli, ta list zastonj, kar nam je to izvojeval naš g. župnik. Ako bi bili mi jemu še bolj "na roko", pa bi bili še več dobili. — Čast torej in priznanje g. župniku ki se je zavzel za vsestranske uspehe. Naj ga Bog blagoslov in ohrani pri najboljšem zdravju in zadovoljnosti med nami. Čeravno smo farani sv. Cirila in Metoda v Rock Springsu bolj vsak svoj misli, vendar, strinjam se skupaj in vsak po svoji najboljši volji naj deluje in pomaga zbirati skupaj sveto, ki je potrebna za naše nove orgle in pa da se popravijo zvonovi, da bodo lepo ubrano peli. Dalje je se vedo tudi cerkev potreblja slika. Vsi moramo priznati, da so se dohodki vsem strašno zmanjšali in da celo svet jamra in stoka in še vedno vse tako izgleda, kakor bi ne bilo ni koder več nobene pomoči za prizakovati. To je mnoge in katere še ni pa bo, da se radi ali ne radi naučimo skromnosti. — Najhujša nesreča za našo mladino je seveda brezdelje. Namesto da bi se kaj učili in kaj delali, pa postopajo in pohajkujejo, kar je seveda za vse slab. — Zaupajoč na boljše čase, voščim vsem vseči in težave, ki jih bo prizakovati. — Mnogim bodo ob teh glasovih stopile solze v oči, ko se bodo spomnili na trpljenje, krije in težave ki jih še čakajo v prihodnjem letu, in se spomnili na trpljenje, ki so ga v preteklem prestali.

Pomenljivo je to zvonenje in ta ropot ob zatonu leta, ki nas spominja da smo zopet srečno pridelali eno leto, da smo zopet za eno leto starejši in pa da smo se za eno leto približali grobu. — Na dan novega leta bo dober gospodar pregledal račune preteklega leta, da bo videl, koliko si je s trudem in hranjenjem dosegel. Požurite se in profitirajte pri tej razprodaji.

Tako poceni, kakor je sedaj, ne bote kupili slovenskih plošč več.

de zadnji dan, in ko bo kazalec 31. decembra kazal dvanajsto uro ponoči, bodo zazvonili zvonovi po raznih cerkvah, po tovarnah se pa bodo oglasile tovarniške sirene in odmev zvonov in glas parnih siren se bo mesal med seboj. To je godba, ki se sliši samo en

Tvoj nedeljski tovarš.

TEDENSKI KOLEDAR

- 1 Nedelja — Novo leto.
2 Ponedeljek — Ime Jezusovo.
3 Torek — Osmina sv. Janeza Ev.
4 Sreda — Sv. Tit, škof.
5 Četrtek — Sv. Telesfor, muč.
6 Petek — Sv. Trije Kralji.
7 Sobota — Sv. Lucijan, muč.
8 Nedelja — Sv. Družina.

Rev. J. C. Smoley:

NOVO LETO

Zopet je šlo leto v večnost. Leto se nam zdi tako dolgo, ko se prične, hitro leti mimo v teku časa, in če se ozremo sedaj nazaj, se nam zdi kakor kake sanje.

K resnemu premišljevanju nas opominja misel, da človek z vsem svojim znanjem, z vso svojo bistroumnostjo ne more prisklicati niti ene same minute minulega leta nazaj. Nobena boč, nobeno kesanje ni tako močno, da bi dobili vsaj trenutek preteklosti nazaj. Ne preostane drugega, kakor da sedanj čas tako porabimo, kakor si to želimo ob koncu vsakega leta, posebno pa ob koncu našega življenja.

In kako naj ga porabimo? Za samo delo, samo za dirjanje za svetnim namenom? Seveda moramo pridno delati in se truditi, ne smemo pa pozabiti, da ne živimo, da bi si pridobil, marveč, da si pridobivamo, da živimo. Ali naj samo uživamo? Seveda je pošteno uživanje, poštena zabava in veselje dovoljena, da, celo potrebna, da si zberemo novih moči za delo. Toda uživanje ni končni cilj našega življenja. Ljudje pa pogosto tako misijo. Njihovo načelo: Saj samo enkrat živim, zato pa uživam življenje. In kaj bo po tem življenju? Boje se staviti si to vprašanje, tako si pretrgajo vez, ki jih še veže z onostranskim življenjem. Poznajo samo ta svet, sanjarijo o nebesih na zemlji.

Toda neumrjoča, v svojem hrepenuju in svojih željah ne-nasitljiva duša ne more sreče najti v tem, kar je danes in česar jvtri ne bo več, najti more svojo srečo le v onih svetlih daljavah, kjer so prebivališča blaženih, v onih nebeskih, nemilnjivih radostih, ki jih je Bog priravil vsem, ki ga ljubijo. Zato nam je dan ta minljivi čas, da si z njim krpimo večnost. Zato moramo kot modri možje porabiti vsak trenutek prav. Naše življenje je samo trudapolen delaven dan pred velikim praznikom, je preskušnja pred izvolitvijo, je hud boj pred večnim miron, je trdno potovanje pred pokojem, kratke dan poln boli in trpljenja pred večnostjo polno sreće in veselja.

Da, človeško življenje je kratek dan. Nikoli nam to ni tako jasno, kakor če se ozremo danes na preteklost, če se ozremo na minilo leto. Koliko naših znancev je leglo v hladni grob. Za te je čas proč, šli so v kraj, odkoder se ne bodo več vrnili. Mi dozarijamo, smrt drži svojo koso nad nami. In tako bo tudi prihodnje leto pričalo o minljivosti tega sveta. Vsi lahko rečemo: Samo korak nas loči od groba, pa naj smo starci ali mladi. V božji roki je naše življenje. Njega ljubimo čez vse, bližnjega kot sami sebe, varujmo se greha, porabimo čas v vestno izpolnjevanju naših dolžnosti, to bodi naša modrost, naša gorenost, naša veselje, naša največja, najvažnejša, edina zadeva in skrb.

RAZNE NOVICE IZ NEODREŠENE DOMOVINE

Izpred reške porote

Enkrat je že bilo poročano o takoj imenovanem "kmetskem puntu" na istrski Podgrščini, katerega posledice so bile, da so italijanske varnostne oblasti pozaprle skoraj vse moške v Javorju in Podgradu. — Kakor je znano, je pritisk davčnega vijaka nad našimi ljudmi vedno hujši, ki je, kakor je že bilo povedano, pod fašističnim režimom v rokah raznih zasebnih družb in posameznih zasebnih zakupnikov, ki so dc davkopalcev neizprosnii. Ljudje tege niso več mogli prenašati in se se uprli plačilu previsoko odmerjenih davkov. Po daljšem zasiščevanju in raznolikem izprševanju so jih izpustili iz zaporov. V zaporu so pa obdržali Ivana Valenčiča iz Podgrada in njegovega sina Ivana, ki se je ravno letos vrnil od vojakov. Obteževali so ju, da sta podpiholi in nagovarjala kmete k uporu proti predstavnikom oblasti. Oba sta v petek, 25. novembra, ko se je pričelo jesensko zasedanje, stala radi svojega "zločina" pred reško poroto.

Cigav je otočič Trstenik

Na gorenjem Jadranu med Cresom in Rabom je prav mičen otočič, ki bi bil prav primer za robinsko življenje in se imenuja Trstenik. Mornarji poznajo ta otok radi svetnika, ki je eden najvišjih v teh vodah in ga je zgradila še avstrijska pomorska uprava. Otok je pa se veliko bolj znan po obilu rib, ki se nahajajo v neposredni bližini, ker mimo otoka gredo namreč izredno bogate "ribje eoste".

Izid predstave je bil ta, da je bil oče Valenčič oproščen, ker ga je po sreči "zadela" amnestija, ki je bila izdana za desetletico fašistovske vlade. Sina Ivana je pa porotno sodišči oprostilo radi pomanjkanja dokazov. Sodišče se je torej vse kako hotelo pokazati ravno tako "milostno", kakor je bil "mi-

Denarne pošiljke

Brez vsake izgube za pošiljalatelje pošiljam mi denar v stari kraj že nad 13 let točno in zanesljivo, v dinarjih, lirah, dolarjih itd.

\$ 3.00.....	170 din	\$ 5.70.....	100 lir
5.00.....	300 din	11.20.....	200 lir
10.00.....	610 din	16.40.....	300 lir
20.00.....	1.250 din	26.75.....	500 lir
50.00.....	3.250 din	52.50.....	1.000 lir

Pri večjih zneskih sorazmeren popust.

Leo Zakrajšek

General Travel Service

1859 Second Avenue,
NEW YORK, N. Y.

V BOLNICI MISLITA NA STARŠE

Zgornja dva dečka, obo starata po 11 let, sta si v bolnici v Detroitu, Mich., preganjala pred praznični čas s tem, da sta izdelovala tkanine, ki sta jih nato poklonila kot božično darilo njim staršem.

svojo last, Jugoslavija pa pravi, da spada otočič pod njeno oblast. Otok je pa sedaj seveda pod italijansko upravo in oblastjo. — Po določilih rapalske pogodbe spada otok Trstenik v sestav kraljevine Jugoslavije, kakor sta bila otoka Cres in Lošinj pod Italijo, z vsemi manjšimi otoki in grebeni, ki so spadali v sodne okraje na otokih ali v sodne okraje, ki so v administrativnih mejah Istre, v kolikor je ta pod Italijo. — Trstenik pa spada v rabski sodni okraj, ker se nahajajo katastarske mape Trstenika na Rabu in Trstenik ni nikdar spadal pod nikako istrsko občino, ampak pod Rab, Rab je pa jugoslovanski. — Ko so pa razglasitvi rapalske pogodbe umaknili Italijani z gorenjega Jadranja, so zapustili tudi Trstenik in jugoslovenske oblasti so natov prevzele vso upravo. Na otok se je podal tudi svetničar, ki je bil poslan, da bo oskrboval svetničar. Svetničar je pa doživel nemalo preseneža za zapovedala, naj takoj zapusti otok. Svetničar se je sili uklonil in odšel. Takoj pa njenovem odhodu pa se je prihajala otoku italijanska torpedovka z namenom, da brani "italijansko last" in posest. — Tako je otok postal in ostal italijanski, čeprav je po določilih rapalske pogodbe jugoslovenska last.

Polom fašistične propagande na Goriskem

V zadnjem letu je fašistična stranka posvetila vse svoje sile, da propagira svojo stranko med ljudstvom. Koncem oktobra lanskoga leta je sam Musolini v svojem govoru v Neapolu zelo povedjal, da je treba vse ljudstvo pritegniti v fašistično stranko. V tem smislu je generalni tajnik Starace organiziral v letosnji pomladu celo vrsto propagandnih zborovanj, na katerih so govorili najboljši fašistični govoriki, ki naj bi ljudstvo privabili, da se pridruži fašistom. Kljub vsej propagandi in pritisiku in klubu prednostim, ki jih imajo organizirani fašisti v vsakem pogledu, tudi ta akcija ni obrodila pozitivnih rezultatov. Dosej je bilo v fašistovski stranki organiziranih nekaj nad 1 milijon odraslih ljudi. Režim si je vse prizadeval, da to število najmanj potroji, pa vse kaže, da v fašistovski stranki ne bodo mogli zbrati nikoli niti dva milijona ljudi.

Zadnji čas so si zlasti na Goriskem prizadevali, da bi fašistične vrste odraslih pomnoži-

BLAZNIKOVE Pratike

ZA LETO 1933

sмо prejeli te dni in jih že razpošiljamo. Pratika stane

20c

s poštnino vred.

Razpečevalcem, ki jih na-roče najmanj en ducat, dobi-ju poseben popust.

Naročila je peslati na:

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 W. 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

dil svoje življenje, saj starček, ki ga vidimo na taki sliki, in se poslavljajo od doma, od starega leta, smo mi vsi, ki bomo kmalu zapustili staro leto in stopili v novo, ki bo morda za mnoge še težavnejše, kakor je bilo sedanje. Kaj lahko nas na poti v prihodnjem letu sreča smrt, ki vedno zasleduje stare in mlade. Kotliko teh, ki so nam ob zatonu lanskoga leta voščili srečno novo leto, pa naj so bili mladi ali starci, ni več med nami. Kje so danes naši prijatelji? Ni jih več. Smrt, ki hodi po vseh potih in stezah in nas v vsem našem življenju vedno zasleduje, jih je srečala in ni jih več. V grobu počivajo in trohne v sneg potriva njihove gomile. Kdo nam je porok, da nas danes leto ne bo krila hladna zemlja. Mladi ali starci, nihče ni varen svojega življenja. Lansko leto, (1931) je bilo 35.000 oseb ubitih pri avtomobilskih nesrečah in nad 1 milijon pohabljenih, v tem letu bo tudi število menda skoro enako, če ne bo še večje. Med temi nesrečnimi je nad polovico mlađine, v najlepši dobi življenja. Avtomobilске nezgode pa tudi v prihodnjem letu ne bodo izostale in marsikateri, ki se sedaj vesel življenja, bo ob koncu prihodnjega leta že ležal v hladnem grobu.

Težavna je pot, katero bomo nastopili v prihodnjem letu. — Nad 100 milijon ljudi tukaj v Ameriki nestrnno pričakuje boljšo prosperitet pod demokratisko vlado. — Nad 15 milijonov brezposelnih, žalostnih in na pol obupanih delavcev bo prihodnjem letu hodilo od tovarne do tovarne za delom. Veliko je pa vprašanje, kje bo za vse te delavce, kajti moderni stroji so se vsej po raznih tovarnah in takoreč vrgli ubogega delavca in njegovo družino na cesto, kjer je glad in pomanjkanje. Edino upanje, kakor sem že rekel, je nova demokratska vlada ki bo nastopila 4. marca. Ako pa niti njim, z njihovim kabinetom, ne bo mogoče izboljšati delavskih in farmskih razmer, tedaj pa bom kmalu vsi skupaj propadli, kakor so že tisoči in tisoči v tem letu. Tudi razna društva, ki so že sedaj na robu propada, bo do razpuščenja in kar je denarja v tem času vsej sliki in če se človek vanje zamisli, bo morda marsikateri, drugače ure-

pridobil. — Tako torej cenjeni čitatelji. Novo leto je pred nami in čas nam bo mladim in starim, ravno tako naglo potekel, kakor nam je potekel v starem. Ne ve se pa, ali bomo imeli žalostne, ali veselne dni. Nihče namreč ne ve, kaj ga čaka v prihodnjem letu. In če bi bilo dano človeku gledati svojo prihodnost, kaj ga v prihodnjem letu čaka, bi jih menda bilo malo tako pogumnih, ki bi si brez strahu upali v naprej opazovali, kaj vse bi dolečelo bridkega v prihodnjem letu.

Okoli novega leta opazimo skoro po vseh časopisih slike z uro, katere kazalci so na dvanajst, poleg katere stoji otrok, ki s prstom kaže na kazalce ure, preko ramen pa ima širok trak z napisom prihodnjega leta. Istočasno je navadno blizu poleg tudi sliko starčka, upognjenega in vsega zmučenega, ki se poslavljajo od svojega doma, njemu nasproti pa koraka smrti s koso na rameni. Pomenljive so te slike in če se človek vanje zamisli, bo morda marsikateri, drugače ure-

na pol obupanih delavcev bo prihodnjem letu hodilo od tovarne do tovarne za delom. Veliko je pa vprašanje, kje bo za vse te delavce, kajti moderni stroji so se vsej po raznih tovarnah in takoreč vrgli ubogega delavca in njegovo družino na cesto, kjer je glad in pomanjkanje. Edino upanje, kakor sem že rekel, je nova demokratska vlada ki bo nastopila 4. marca. Ako pa niti njim, z njihovim kabinetom, ne bo mogoče izboljšati delavskih in farmskih razmer, tedaj pa bom kmalu vsi skupaj propadli, kakor so že tisoči in tisoči v tem letu. Tudi razna društva, ki so že sedaj na robu propada, bo do razpuščenja in kar je denarja v tem času vsej sliki in če se človek vanje zamisli, bo morda marsikateri, drugače ure-

POSLUJE ŽE 38 LET.

Glavni urad v lastnem domu: 1004 No. Chicago St., Joliet, Ill.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA DO \$3,000,000.00.

SOLVENTNOST K.S.K. JEDNOTA ZNAŠA NAD 100%.

K. S. K. Jednota ima nad 24,000 članov in članic v odraslem oddelku in nad 12,000 članov in članic v mladinskem oddelku. ....

Skupno število krajevnih društev čez 200.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekem svojega 38-letnega obstanka nad \$4,000,000.00.

Geslo K. S. K. Jednote je: "Vse za vero, dom in narod!"

Ce se hoče zavarovati pri dobi, pošteni in bogati podporni organizaciji, zavaruj se pri KRAJNSKO-SLOVENSKI KATOLIČSKI JEDNOTI, kjer se lahko zavarujes za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo šredno člane in članice od 16 do 55 let; otroke pa takoj po rojstvu in do 16 leta. Zavaruje se lahko za \$250.00; \$500.00; \$1000.00; \$1500.00 in \$2000.00 po smrtnini.

V Mladinskem Oddelku K.S.K.J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mlašinski oddelki je zelo nizek, samo 15c in razred "A" in 30c v razred "B" in ostanje stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnevnim narascem. V slučaju otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača \$1000.00 posmrtnine.

CENTRALNA BOLNIČKA PODPORA:

Zavaruje se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asesment primerno nizek.

DVAJSET-LETNO ZAVAROVANJE:

K.S.K.J. je prva slovenska podporno organizacija v Ameriki, kjer se članici(ice) lahko zavarujejo samo za 20 let, proti primeroma nizkemu mesečnemu asesmentu. Po preteklo 20 let ne plačujejo nič več posmrtninskega asesmenta. V slučaju smrti se takoj izplača njih posmrtnine.

70-LETNA STAROSTNA ZAVAROVALNINA:

Vsak član(ica) K.S.K.J. ki doseže 70 let svoje starost je upravičen(a) do 70 let starostne podpore oz. je prost asesment.

Jednoti ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenščinem angleškem jeziku in katerega

Sivčev vražek

RUSKO SPISAL MIHAEL OSORGIN.

Z avtorjevem dovoljenjem iz ruščine prevela Marija Kmetova.

Erberg je materi poljubil roko. A če bi bila mati njemu roko poljubila, bi bilo tudi to popolnoma preprosto in naravno. Kadar je odhajal z doma, ga mati nikoli ni vprašala, kam da gre in kdaj se povrne. Če bo treba, ji bo že sam povedal.

V načrtih lastovke je bila samo nemirna povrnila brez potov; v načrtu Erberga pa sta bili trajnost in jedrovitost. Kadar je Erberg pil čaj, je postavil skodelico s svojo vestno, mirno in lepo roko zmeraj prav na sredo krožnika.

8. Cas.

V kleti, pod delavnico učenega ornitologa, ondi, kjer se je tram opiral na temeljni zid, je bila na zidu zelenkasta lisa, ki jo je pokrivala bela plesen. Na kamnitih, vlažnih tleh se je nabral kupček drobencih, segnitih tršič in vlažne apnene sipe.

Miškinim očem se je zdela ta lisa ko kak gobelin. Njegova, iz samih gobic sestavljena reža je bila čudovita, nežna in v mnogih odtenkih. Tisočero rodov je zgotovljalo. Izparivanje vlažnega, gašenega apna je oživljalo reži med prednimi vrstami opeke pod ometanim stropom. Ne da bi kdo zaukašal in skoraj brez vsakršnega načrta se je širilo rušilno delo. Drobogledno majhna bitja, ki so se po svoje ljubila in preživila, so oralia in gnojila polje plesnobe. Poginjala so oddajala topoto in podžigala delovanje mastne, plesnive podlage, nastalo z zaveslega gozda samih palm, povešajočih se vrb in iz zamotanih, čudovitih trav.

In isto neprestano življenje in isto večno delovanje, ki ni poznalo ne ur ne minut oddiha, je ogrevalo tram. Mali, mehki črviček jeklene glavice je navrtal rove in jih vrtal dalje skozi vlakenca lesa. Ko se je utrudil, se je zabubil, se razvil v majhnega hroščka, izlegel jajče in poginil. Novi črviček si je izvrtal novo pot in začrtal v mehki del lesa natančno določeno risbo. In mrtvo, mrzlo drevo, ki je nekoč strastno sršalo sokove iz zemlje, razgrinjalo svoj zeleni list v sončni luči, se je vnovič ogrelo, zadihalo s toploto milijonov gnezdec in delavnice in je sanjalo, kako se povrne na zemljo in kako bo vnovič vstalo v novih sokovih.

In veliko vnero, prav trmasto in blestečega očesa, z napetimi mišicami v repku, je siva miška z zobki in krempeljci trgala tršice debele deske na tleh. To delo niso začeli nikaki predniki. Inženjer je natančno preračunal razdalje in smer. Račun je bil že pozabljeno, a sledovi zobkov in krempeljčkov so kazali pravo smer... Upiraje se z zadnjimi šapami v vegaste vdolbine stene, je miška hkrati opravljala dvoje del; nadaljevala je kulturno delo pokolen in si brusila prenaglo rastoče zobke.

Zunanji šum je preplašil sužnjo-delavko kleti. Po kamenitem tlaku moskovske prečne ulice je zdrdral voz. S stene se je odkrnilo nekaj ometa in zasulo pot črvička z drobirjem. V tramu se je pretrgalo segnoto, leseno vlakence. Stara profesorjeva enodružinska hiša se je stresla in se na eni strani nagnila samo za spoznanje, tako da tega niti hitro oko miške ni zaznalo.

Kaplja včerajšnjega dežja je pripolzela v špranjno med kamenčkom in zunanjim zidom. Na strehi se je razpočil eden zarjavelih žebličkov, ki so spajali pločevino streho. Lastovka pod oknom je sfotofala iz gnezda, se nekaj časa obdržala v zraku in opazovala ilovnato

skorjo svojega gnezda in se pomirjena vrnila k jajčecem, ki jih je bila zapustila. Njen dom je bil nov in trpezen.

Profesor je potreboval dokaz. Dolgo je listal po debeli nemški knjigi in se spomnil, da je v svojih prejšnjih delih že nekoč uporabljal dotedne postavke. S police je vzel škatlo, izvlekel rokopis nekega davneg dela, nato je iskal in se čudil, da je bilo prej vse drugače; novi podatki so oporekali starim. Rokopis je bil iste oblike ko sedanji, ki ga je bil denavno začel, in je bil prav tako načrtkan. A stari papir je porumenil. In profesorjeva pisava, ki je bila prej velika in samozavestna, je bila zdaj majhna, neenakomerna in vrste so lezle navzdol na desno. Profesor tega ni opazil. S stene je zrla njegova mlada žena nanj, ki je imela na plečih nagubano obleko in začet pas, a tudi nje ni opazil.

V sosednji sobi je stara žena vzela zobovje iz kozarca in ga obrisala. Vdela si ga je v čeljusti in pogledala v zrcalo; vdrtla lica so se napolnila in pogladila. Zavzidnila je in si popravila avbico.

Tanjuše ni bilo doma. Tanjuša je sedela v veliki, skoraj prazni predavalnici in pozorno poslušala.

Previdno, boječ se, da ne bi bil preveč novinarski, je profesor zatajil teorijo napredka. Njegov kritičen razum je potreboval zgodovino, ki poteka v krogu. Poglobil se je v davnine stoletij in napisal lepo sliko o kulturi orienta, ki je ni bilo več. In kako se je Tanjuša, ki je doživljala svojo šestnajsto pomlad, čudila, videc, da narodi ob obrežjih Sredozemskega morja, katerih kulturo so jo učili ceniti v gimnaziji, zapravljajo ali obnavljajo le preostanke neke pradavne kulture, ki so jo ustvarili narodi, kateri so že pred njimi prišli na svet.

Iz globine vekov je zrastel mogočen verski stav, ki je s svojo disciplino zavzel vse pange življenja, pronical v zanimanja duha in tudi v vsakdanje malenkosti in ga je bilo polno vse človeško življenje.

Izpod ruševin starega sveta je zažuborel nov studenček življenja, misel je stremila po prerojenju.

A stari in mladi so spoznali: vrednote, ki so hotele biti brezpostojne, so se razkrhile; sedanja stavba življenja se je zmajala; grozila je nevihta, ki se je zbirala nad novim Babilonom.

Tanjuša je poslušala profesorja, ga pozorno opazovala, kako mu je zlati ščipalnik spet zlezel z nosa; gledala je v preteklost, občutila bodoče dni in je rastla. V nežnih možganah so bili kar brž počrtani zapiski otroških misli in preproste vere. Pod brzo pišavo novih besed so izginile čečkarije otroških dnevnikov in miselna trpkost je kapala v med sreca.

Tanjuša je poslušala in usta so ji bila napolodržana.

(Dalje prih.)

NOVOST V LETALSTVU

Dunajčan Julij Ziegler je po dolgoletnih poskusih zgradil letalo doslej neslutene stabilnosti. Strokovnjaki, ki so si ogledali njegov aeroplanski so prisvojili letalskim poskusom smatrajo, da bo Zieglerjev izum povzročil preobrat v letalstvu. Zieglerjevo letalo se ne maje in ne piha, ne pada iz višine niti izadevno koncesijo.

Predpustna razprodaja plošč

Vesel predpustni čas je tukaj. Kdo se ne spomina, kako veselje je vladalo doma v starem kraju v tem času. Kako so godci drobili krasne domače slovenske polke, valčke, koračnice, šotiše itd. Tudi v Ameriki imamo Slovenci to godbo na razpolago in sicer na slovenskih gramafonskih ploščah. Da omogočimo našim rojakom po sloverskih naselbinah priti za male novice do krasne godbe in petja, smo sklenili prirediti za letošnji predpust posebno razprodajo gramafonskih plošč.

Pomnite pa: Ta razprodaja velja za samo v tem oglasu navedene plošče in ne druge. Zato naj naročniki plošč pazijo, da ne bodo naročali takih plošč, ki niso navedene v tem oglasu. Navedite jasno in razločno številko plošč, ki jih boste naročili.

PLOŠČE, KI SO NA RAZPRODAJI SO:

Columbia plošče:

- 25007—Ainc polka, Štajerš, igrala brata Simončič.
- 25084—Nočni čuvaj.
- Pevec na note, pojo članji kvarteta Jadran.
- 25110—Ljubca kod si hodila, Čez tri gore, pojeta A. Šubelj in A. Madic.
- 25114—Pridi sv. Martin,
- Delekta v kmečki brivnici, "Adrija" s spremljevanjem Dajčmanca.
- 25116—Dobro sreča za kravo rudečo, Živila je ena deklika, pojo pevci Adrie.
- 25122—Tam za goro zvezda sveti, Naša kri, moški kvartet Adrije.
- 25136—Na klopici sva sedela, Po gorah grmi in se bliska, duet, A. Krnjev in F. Mohorič.
- 25137—Tam kjer lunica, Škrjanček, poje Vičar, tenor.
- 25146—Tirolski mars, Stari Peter, Louis Belle, tenor.
- 25162—Ančiča, Ponočni pozdrav, Louis Belle, tenor.
- 25164—Triglav, Pa kaj mi nuča planinca, poje John Germ, tenor.

Viktor plošče:

- 23008—Dunaj ostane Dunaj, Pod dvojnim orlom, (Adler marš) Cítre in Trio.
- 23012—To je nemogoče, dvokorakač ples.
- Tajna ljubezen, valček, igранa na orkester.
- 23020—Ples v skedenju, 1. in 2. del, Adrija pevci, ta plošča je po-seben zabavna za mladino.
- 23025—Oh ura ži bije, Po jezeru bliz Triglava, poje Mirko Jelačin, tenor.
- 23026—Jurij Benko vzemi Lenko, Pobič sem star šele 18 let, Mirko Jelačin, tenor.
- 23027—Pa kaj to mora biti, Mene pa glava boli, Mirko Jelačin, tenor.
- 23028—Milnar, Vsi so prihajali, Mirko Jelačin, tenor.
- 81204—Calotta — Šotiš, Na bregu, valček, igra Hud. Kvintet.

Do preklica prodajamo zgoraj navedene plošče po

30 centov

TA RAZPRODAJA JE V VELJAVI SAMO DO PREKLICA, DOKLER ZALOGA TEH PLOŠČ NE POIDE.

Naročilom je pridjati potreben znesek v gotovini ali Money Ordu. Po C.O.D. teh plošč ne pošiljam, razven če želi prejemnik poštno stroške za C.O.D. plačati sam, ki jih v takem slučaju dodamo računu.

Vsa naročila pošljite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.ČISTO MLEKO ZA VAŠE ZDRAVJE,
ZA VAŠE OTROKE IN ZA CELO DRUŽINO,

— iz —

Wencel's Dairy Products

2380-82 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois
Telefon Roosevelt 3673

Na razpolago vam za vaše zdravje v svojih novih modernih svetlih mlekarskih prostorih.

DRUŠTVO SV. JERONIMA

ŠTEV. 153, K.S.K.J., CANONSBURG, PA.

Sprejema vse zavedne katoliške Slovence in Slovenke od 16. do 55. leta, v mladinski oddelki pa od rojstva do 16. leta.

Zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v lastnem prostoru.

Za nadaljnja pojasnila se obrnite na spodaj podpisani društveni odbor:

MIKE TOMŠIČ, predsednik,
STANLEY SOBERL, tajnik,
ANTON TOMŠIČ, blagajnik.

O TEM IN ONEM

SVETOVNA OBLAST PAPEŽEV

Profesor za diplomatsko zgodovino in mednarodno pravo v Washingtonu, Marcel Donald, je napisal knjigo, v kateri obravnava tudi papeško suverenost. Tu pravi: "Trditi, da je bila papeževa oblast zrajenja na političnih motivih in častihlepju, je znak največjega neznanja. Saj je dokazala konsolidacija svetne oblasti papežev, marveč za ves svet najblagodejnja dobrota. To mora danes slehernik priznati, če le ni do krv prežet z raznimi predsedki." Po interesantnem pregledu cerkvene države, kako je razvijala in prišla, do današnje oblike, pravi da so trije faktorji, kateri napravijo avto ritete kakega kneza legitimno: Dolgotrajna oblast, legitimna njenja pridobitev in pravična uporaba oblasti od vsega začetka. Svetna oblast papeževa temelji na zgolj duhovnem redu — in počiva na treh faktorjih. Saj je zgodovina dokazala, da je papež svojo suvereniteto že v sredini 8. stoletja izjavil. On je torej že več kot enajst stoletij svetni suveren in potem takem najstarejši dinast Evrope, če ne elega ga sveta... Njegova avtoriteta ni zrasla, na poti nasilja, vstaje ali potepetanega naroda... Kar pa se tiče pravične porabe oblasti, citirajmo sodbo angleškega zgodovinarja Gibbonsa: "Povestna moč papeževa je danes potrjena s spoštovanjem enega tisočletja; in njihov plemeniti naslov so mu svobodno poklonili narodi, katere so rešili paže suženjstva." Sicer pa bi se papež odrekli vsaki svetni oblasti, če bi jih na primer vodile lastne želje. Njim je bilo zmenom le zato, da bi svojo veliko misijo univerzalnega katolištva čim prej rešili. In s te luči moramo motriti vse dejanje in nehanje večnega Rima v preteklosti in danes.

TRD CEREMONIJAL

Ceremonijal na dvoru egiptskih faraonov je bil jako strog in za vladarja prav ponizevan. Celo jedila so bila predpisana. Od mesa so smeli jesti faraoni le teletino in gosje meso. Čas za obede je bil točno odrejen; niso smeli trajati predolgo, pa tudi manj ne, kakor je bilo predpisano. Tisočletni paragrafi so odrejali, kam in za kako dolgo sme farao na sprehod, kako dolgo sme spati, kopati se itd. Ker je bil vsak faraon hkrati tudi najvišji duhovnik, je moral pred nastopom na prestol priseči, da ne bo povzročil nikakih ceremonij.

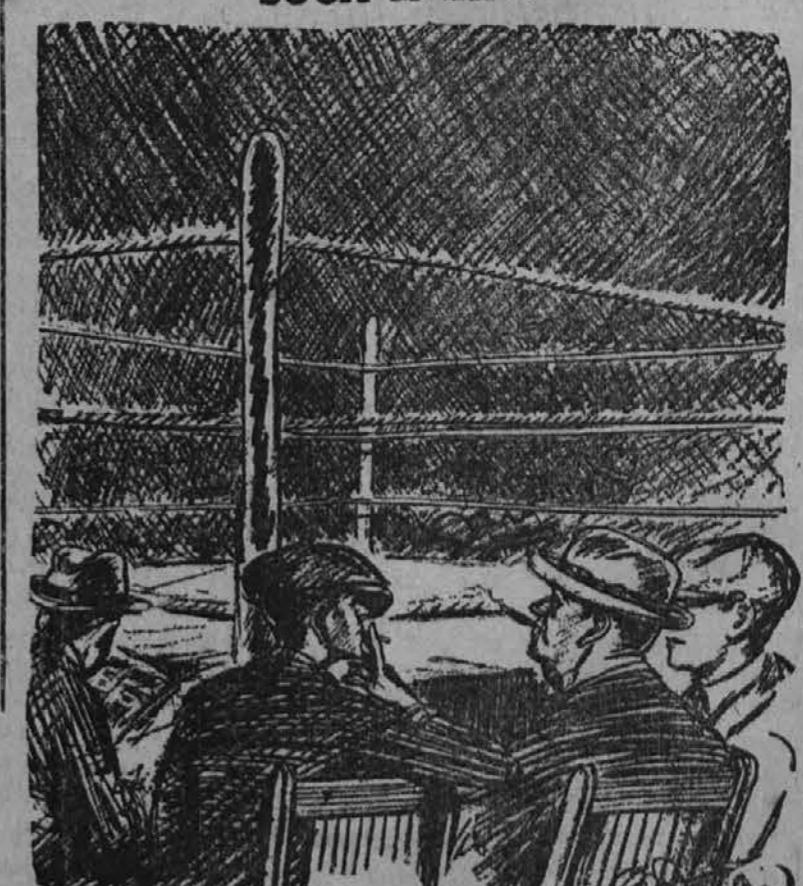
ALWAYS

Do you know why she wasn't welcome? She, herself, didn't. Halitosis (bad breath), the social fault no one forgives, was the reason. Yet no one need have halitosis. Gargling with Listerine instantly destroys mouth odors and checks infection. Use it daily. Recent tests show that Listerine promptly overcomes ordinary antiseptics can't hide in 4 days. Lambert Pharmacal Company, St. Louis, Mo. U. S. A.

LISTERINE

promptly ends odors ordinary antiseptics can't hide in 4 days

SUCH IS LIFE —

THE MANLY ART
"Ain't Kid Grogan goin' to fight the Battler tonight?"
"Aw, no, they quarreled in the dressin' room, and now they won't fight."

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEC

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobjijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premaio.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.